

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών

Εισαγωγή στις πολιτισμικές σπουδές

Ενότητα 8: Είδη έρευνας, παράμετροι και οδηγίες
συγγραφής (ΜΕΡΟΣ Β)

Αν. Καθηγήτρια: Ι. Βαμβακίδου
e-mail: ibambak@uowm.gr

Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών

Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ψηφιακά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Δομή

- Χρησιμότητα της συγκεκριμένης ενότητας
- Είδη έρευνας
- Παράμετροι
- Οδηγίες συγγραφής

Σκοπός

- Να αναγνωρίσουν οι φοιτητές/ριες τα διαφορετικά είδη έρευνας και την εφαρμογή αυτών στις κοινωνικές επιστήμες. Να κατανοήσουν τους τρόπους γραφής επιστημονικής έρευνας και να είναι σε θέση να τους εφαρμόσουν

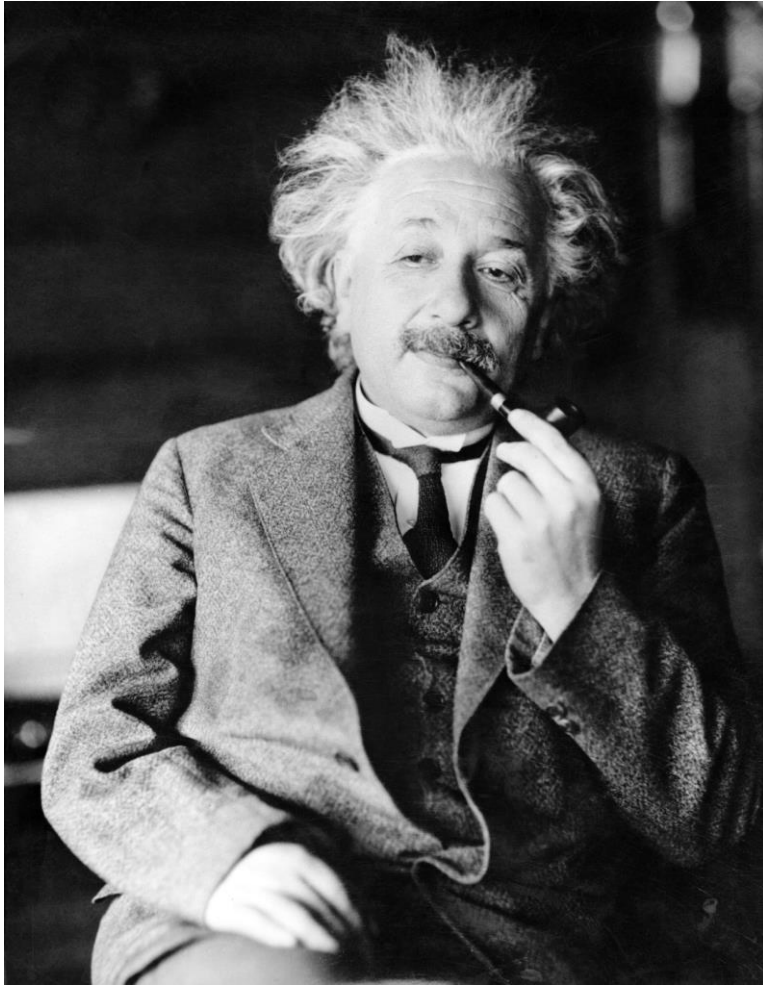

Η έρευνα *είναι* μια κοινωνική διαδικασία 1/2

- Όχι επειδή είναι απαραίτητα κοινωνική αλλά επειδή τα αποτελέσματα πρέπει να ενταχθούν σε μια κοινωνία και οι επιστήμονες ανταγωνίζονται μεταξύ τους

Η έρευνα *είναι* μια κοινωνική διαδικασία 2/2

«Η θεωρία είναι
αυτή που
αποφασίζει τι
μπορεί να
παρατηρηθεί.»...

– Albert Einstein

... ή η περιέργεια;

Επιστημολογικά ζητήματα σχετικά με τη μελέτη της φύσης της γνώσης

Sociology Review, 2000:

“Οι θετικιστές υποστηρίζουν ότι η ανθρώπινη συμπεριφορά είναι απάντηση σε παρατηρούμενες κοινωνικές συνθήκες... καθορίζεται και μπορεί να εξηγηθεί με όρους σχέσεων αιτίου-αποτελέσματος»

- Ken Browne: «Η ανθρώπινη συμπεριφορά δεν μπορεί να προβλεφθεί με βεβαιότητα. Άλλοι άνθρωποι μπορεί να αντιδρούν διαφορετικά στις ίδιες καταστάσεις σε διαφορετικές περιστάσεις»
- Azrini Wahidin (1999): «Η κατανόηση της σημασίας και των κινήτρων μιας κοινωνικής πράξης είναι ο σκοπός των ερευνητών και μπορεί να γίνει μόνον μέσω ποιοτικών δεδομένων»

Εναλλακτικές βάσεις για την ερμηνεία της κοινωνικής πραγματικότητας 1/4

Διαστάσεις της σύγκρισης	Αντικειμενιστική	Υποκειμενιστική
Φιλοσοφική βάση	Ρεαλισμός: ο κόσμος υπάρχει και είναι δυνατό να τον γνωρίσουμε έτσι όπως είναι πραγματικά. Οι οργανισμοί είναι πραγματικές οντότητες με δική τους ζωή.	Ιδεαλισμός: Ο κόσμος υπάρχει, αλλά διαφορετικοί άνθρωποι τον δομούν με πολύ διαφορετικό τρόπο. Οι οργανισμοί είναι μια κοινωνική πραγματικότητα που έχει επινοηθεί.
Ο ρόλος της κοινωνικής επιστήμης	Η ανακάλυψη των καθολικών νόμων της κοινωνίας και της ανθρώπινης συμπεριφοράς μέσα σε αυτήν	Η ανακάλυψη του τρόπου με τον οποίο διαφορετικοί άνθρωποι ερμηνεύουν τον κόσμο στον οποίο ζουν.

Εναλλακτικές βάσεις για την ερμηνεία της κοινωνικής πραγματικότητας 2/4

Διαστάσεις της σύγκρισης	Αντικειμενιστική	Υποκειμενιστική
Βασικές μονάδες της κοιν. πραγματ.	Η συλλογικότητα: κοινωνία ή οργανισμοί	Άτομα που δρουν μεμονωμένα ή από κοινού
Μέθοδοι κατανόησης	Εντοπισμός των όρων ή των σχέσεων που επιτρέπουν την ύπαρξη της συλλογικότητας. Εξήγηση τι είναι αυτοί οι όροι και οι σχέσεις.	Ερμηνεία των υποκειμενικών νοημάτων που τα άτομα δίνουν στη δράση τους. Ανακάλυψη των υποκειμενικών κανόνων για μια τέτοια δράση
Θεωρία	Ένα ορθολογικό οικοδόμημα φτιαγμένο από επιστήμονες για να εξηγήσουν την ανθρώπινη συμπεριφορά.	Σύνολα νοημάτων που χρησιμοποιούν οι άνθρωποι για να κατανοήσουν τον κόσμο τους και τη συμπεριφορά τους μέσα σε αυτόν.
Έρευνα	Πειραματική ή οιονεί πειραματική επικύρωση της θεωρίας.	Η αναζήτηση ουσιαστών σχέσεων και η ανακάλυψη των συνεπειών τους για τη δράση.

Εναλλακτικές βάσεις για την ερμηνεία της κοινωνικής πραγματικότητας 3/4

Διαστάσεις της σύγκρισης	Αντικειμενιστική	Υποκειμενιστική
Μεθοδολογία	Εξαγωγή της πραγματικότητας, κυρίως μέσα από μαθηματικά μοντέλα και ποσοτική ανάλυση.	Η αναπαράσταση της πραγματικότητας με σκοπό τη σύγκριση. Ανάλυση της γλώσσας και του νοήματος.
Κοινωνία	Βρίσκεται σε τάξη. Ρυθμίζεται από ένα ενιαίο σύνολο αξιών και καθίσταται δυνατή μόνο μέσω αυτών των αξιών.	Διέπεται από συγκρούσεις. Ρυθμίζεται από τις αξίες των ανθρώπων που έχουν πρόσβαση στην εξουσία.
Οργανισμοί	Προσανατολισμένοι σε στόχους. Ανεξάρτητοι από τους ανθρώπους. Όργανα της τάξης στην κοινωνία, τα οποία εξυπηρετούν τόσο την κοινωνία όσο και το άτομο.	Εξαρτώμενοι από τους ανθρώπους και τους στόχους τους. Όργανα εξουσίας που κάποιοι άνθρωποι ελέγχουν και μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν για να πραγματοποιήσουν τους σκοπούς εκείνους που τους φαίνονται καλοί.

Εναλλακτικές βάσεις για την ερμηνεία της κοινωνικής πραγματικότητας 4/4

Διαστάσεις της σύγκρισης	Αντικειμενιστική	Υποκειμενιστική
Παθολογίες των οργανισμών	Οι οργανισμοί χάνουν την ισορροπία τους σε σχέση με κοινωνικές αξίες και ατομικές ανάγκες.	Δεδομένου ότι οι σκοποί των ανθρώπων ποικίλουν, υπάρχει πάντοτε σύγκρουση ανάμεσα στους ανθρώπους που ενεργούν για να τους πραγματοποιήσουν.
Οδηγίες για αλλαγή	Να αλλάξει η δομή του οργανισμού προκειμένου να ικανοποιηθούν οι κοινωνικές αξίες και οι ατομικές ανάγκες.	Να ανακαλυφθεί ποιες αξίες είναι ενσωματωμένες στη δράση των οργανισμών καθώς και πού οι εν λόγω αξίες ανήκουν. Να αλλάξουμε τους ανθρώπους ή να αλλάξουμε τις αξίες, εάν αυτό είναι δυνατόν.

10 αμφιλεγόμενες πρακτικές στην κοινωνική έρευνα...

1. Η εμπλοκή ανθρώπων χωρίς τη γνώση ή τη συγκατάθεσή τους
2. Ο καταναγκασμός τους σε συμμετοχή
3. Η απόκρυψη πληροφοριών σχετικά με την αληθή φύση της έρευνας
4. Η εξαπάτηση του συμμετέχοντος με άλλους τρόπους
5. Η παρακίνηση των συμμετεχόντων να διαπράξουν ενέργειες που μειώνουν την αυτοεκτίμησή τους

Another successful recruitment drive for the Collins University Medical Research Center.

...10 αμφιλεγόμενες πρακτικές στην κοινωνική έρευνα

6. Η παραβίαση των δικαιωμάτων αυτοπροσδιορισμού (π.χ. σε μελέτες που προωθούν την προσωπική αλλαγή)
7. Η έκθεση των συμμετεχόντων σε φυσικό ή ψυχολογικό άγχος
8. Η παραβίαση της ιδιωτικής τους ζωής
9. Η απόκρυψη του οφέλους από κάποιους συμμετέχοντες (π.χ. στις ομάδες σύγκρισης)
10. Η αντιμετώπιση των συμμετεχόντων με άδικο μέσα, χωρίς αβρότητα ή σεβασμό

Στόχοι της έρευνας

- 1^{ος} **Εξερεύνηση**, ή προσπάθεια παραγωγής ιδεών σχετικά με κάποια φαινόμενα.
- 2^{ος} **Περιγραφή**, ή προσπάθεια να περιγραφούν τα χαρακτηριστικά ενός φαινομένου.
- 3^{ος} **Εξήγηση**, ή προσπάθεια να φανεί ο τρόπος και οι αιτίες που ένα φαινόμενο λειτουργεί με καθορισμένο τρόπο.
- 4^{ος} **Πρόβλεψη**, ή προσπάθεια να προβλέψουμε
- 5^{ος} **Επιρροή**, ή προσπάθεια να εφαρμόσουμε την έρευνα ώστε να καταφέρουμε να προκύψουν συγκεκριμένα αποτελέσματα.

Πώς ξεκινάμε μια έρευνα?

- Θέτουμε το ερευνητικό ερώτημα
- Έχει ήδη απαντηθεί;
- Επισκόπηση της βιβλιογραφίας και του διαδικτύου

Τι άλλο θα χρειαστεί να σκεφτώ

- Θέματα χρόνου, πιθανής χρηματοδότησης, συνεργασίας
- Ηθικά ζητήματα που ίσως προκύπτουν
- Πρόσβαση σε δεδομένα

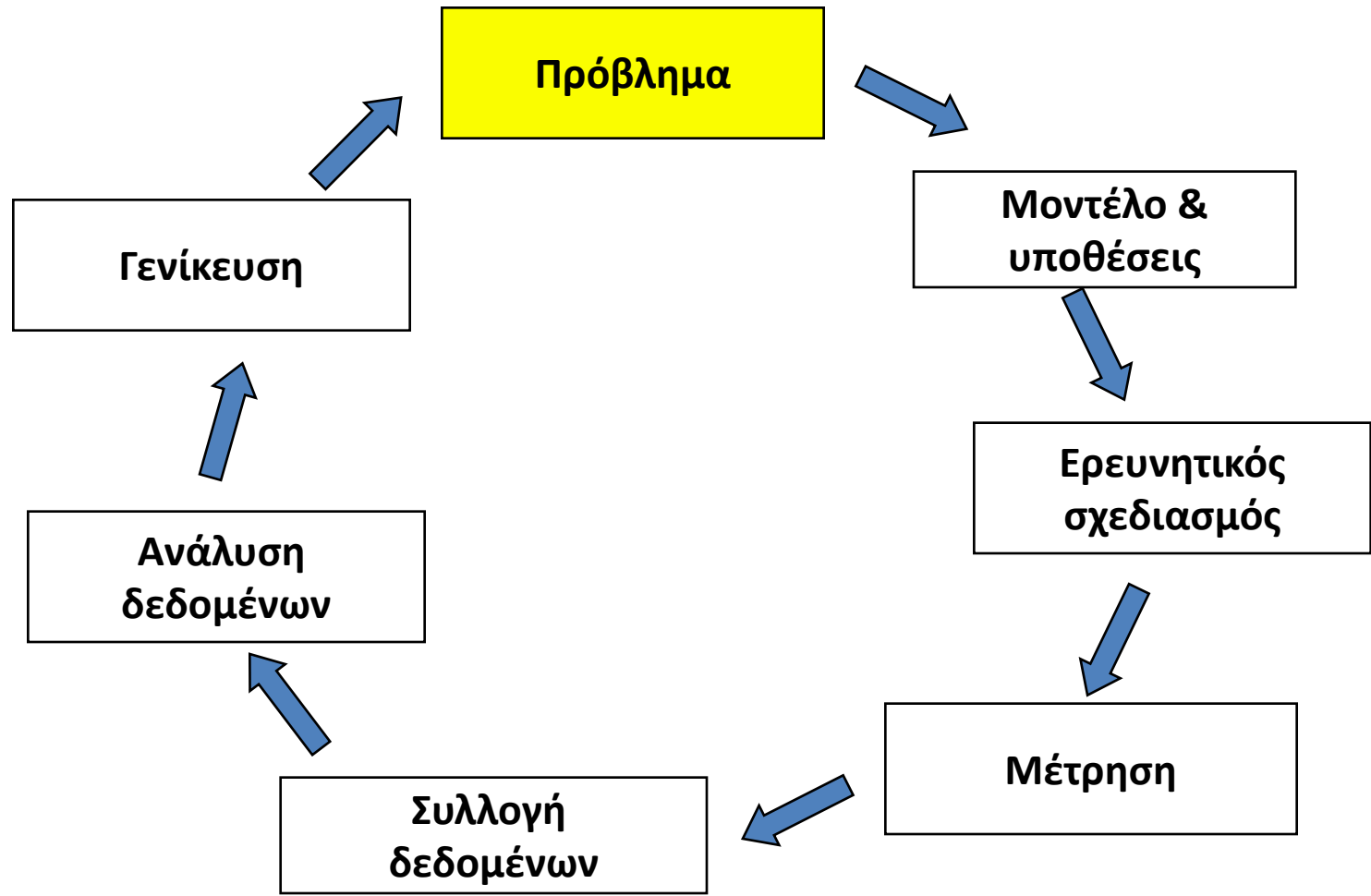

Η έρευνα θα σας οδηγήσει σε ένα ταξίδι για να ανακαλύψετε:

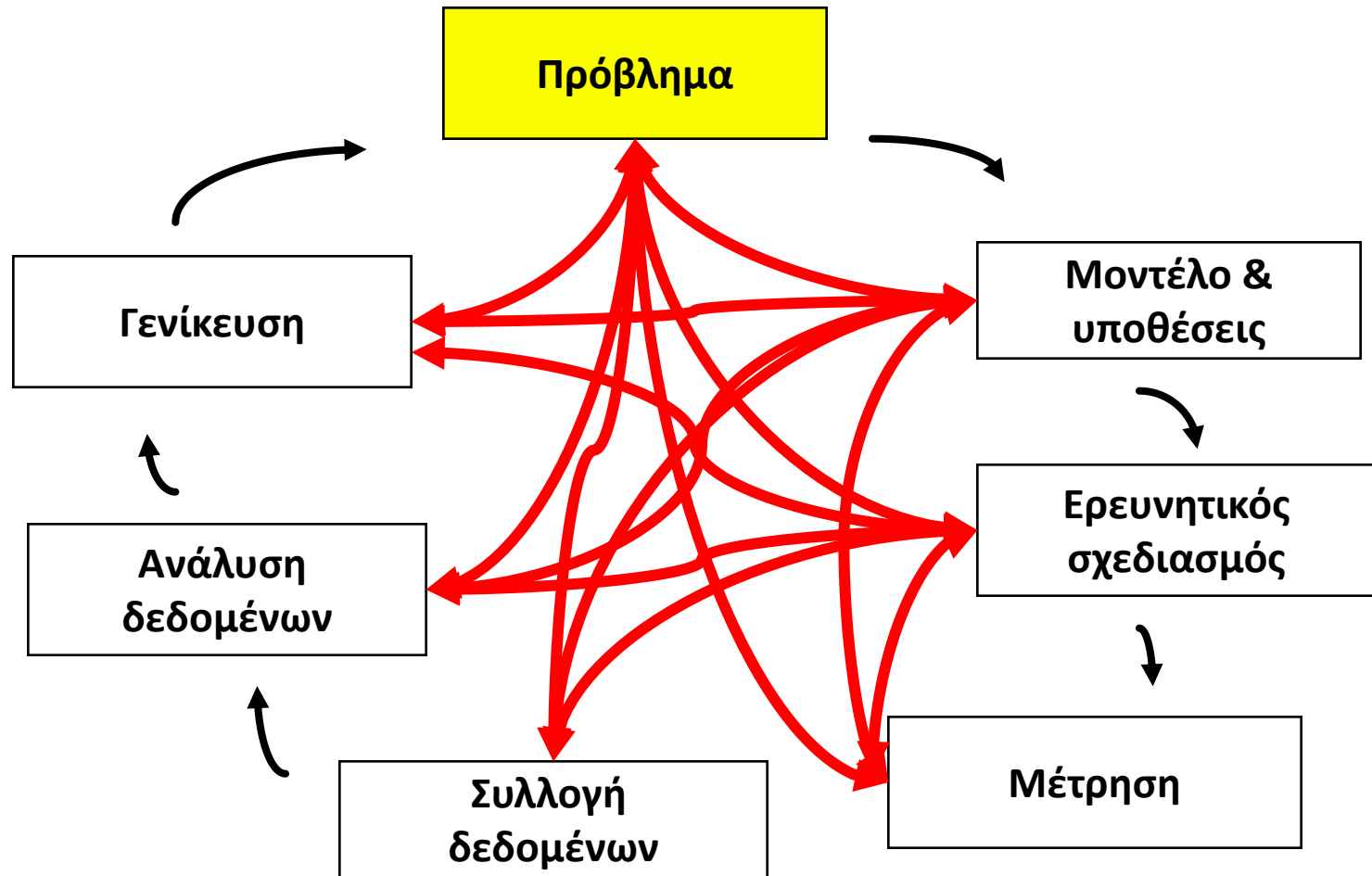
- Τι είναι ήδη γνωστό.
- Τι είναι ακόμη άγνωστο.
- Τι αξίζει να μάθετε.
- Τι μπορείτε να μάθετε.
- Ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος να σχεδιάσετε μια μελέτη προκειμένου να βρείτε απαντήσεις στο :
 - τι είναι άγνωστο,
 - τι αξίζει να μάθετε και
 - τι μπορείτε να μάθετε.

Η θεωρητική ροή της ερευνητικής διαδικασίας

Η πραγματική ροή της ερευνητικής διαδικασίας

Τα στοιχεία της έρευνας

Υπάρχουσες
γνώσεις

Ερευνητικές
προσεγγίσεις

Διαδικασία
σχεδιασμού

Στρατηγικές
έρευνας

Ποιοτικές
Ποσοτικές
Μεικτές

Ερωτήματα
Συλλογή
δεδομένων
Ανάλυση
δεδομένων

Μέθοδοι

Αξιολογώντας μια έρευνα.

Ερωτήματα που πρέπει να θέσετε 1/2

- Η μελέτη ήταν πειραματική ή μη πειραματική?
- Κατά το σχεδιασμό της συμπεριλήφθηκαν ομάδες ελέγχου;
- Ο ερευνητής κατέταξε τυχαία τους συμμετέχοντες στις διαφορετικές ομάδες;
- Πώς έλεγξαν οι ερευνητές την επίδραση εξωγενών μεταβλητών;
- Πώς επιλέχθηκαν οι συμμετέχοντες στην έρευνα;
- Ο ερευνητής χρησιμοποίησε τεχνικές που συμβάλλουν στη μείωση των επιδράσεων των προκαταλήψεων;

Αξιολογώντας μια έρευνα.

Ερωτήματα που πρέπει να θέσετε 2/2

- *Η κατανόηση της σχετικής ορολογίας, των χαρακτηριστικών των διαφορετικών τύπων έρευνας και του πώς η έρευνα μπορεί να σχεδιαστεί ώστε να παρέχει αδιάσειστες αποδείξεις θα σας επιτρέψει να αξιολογήσετε κριτικά τα ερευνητικά αποτελέσματα και να λαμβάνετε αποφάσεις βασισμένες σε ερευνητικά δεδομένα.*

Ερευνητικά επίπεδα

- Αναφορά
 - Τι έκανε κάποιος άλλος
- Περιγραφή
 - Ποιος, τι, που, πότε, πώς
- Επεξήγηση
 - Γιατί
- Πρόβλεψη
 - Τι θα συμβεί εάν...

Βασική και Εφαρμοσμένη έρευνα

- Οι ερευνητικές εργασίες μπορούν να τοποθετηθούν κατά μήκος μιας γραμμής στα άκρα της οποίας θα βρίσκονται οι λέξεις *βασική έρευνα* και *εφαρμοσμένη έρευνα*.
- Ο βασικός αποδέκτης της βασικής και της εφαρμοσμένης έρευνας είναι τα επιστημονικά και επαγγελματικά ερευνητικά περιοδικά.

Βασική έρευνα

- αναζητά τα αίτια των φαινομένων και των γεγονότων που παρατηρούνται χωρίς να υπάρχει προσδοκία για συγκεκριμένη εφαρμογή. (π.χ. η έρευνα στα laser στη δεκαετία του '60 οδήγησε σε πολλά τεχνολογικά προϊόντα της καθημερινής μας ζωής όπως CD, DVD, ιατρικές εφαρμογές κ.ά.)
- Στοχεύει στη δημιουργία ουσιώδους γνώσης και ενός γενικού θεωρητικού πλαισίου κατανόησης του φυσικού και του κοινωνικού κόσμου.

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Σημείωμα Αναφοράς

- Copyright Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών, Βαμβακίδου Ιφιγένεια. «Εισαγωγή στις πολιτισμικές σπουδές». Έκδοση: 1.0. Φλώρινα 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <https://eclass.uowm.gr/courses/NURED271/>

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Όχι Παράγωγα Έργα Μη Εμπορική Χρήση 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Ως Μη Εμπορική ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους
υπερσυνδέσμους.

